

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority - EFSA)

Záujem európskych spotrebiteľov o bezpečnosť potravín vzrástol hlavne po tom, čo sa vyskytli prípady BSE - choroby šialených kráv. V rámci opatrení pre obnovenie dôvery spotrebiteľov a schopnosť zaistiť bezpečnosť a kvalitu potravín v Európe, súhlasili príslušné európske úrady so zriadením nezávislého Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín.

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority - EFSA), ktorý sídli v talianskom meste Parma, bol založený v januári 2002 nariadením ES č. [178/2002](#). Poskytuje nezávislé vedecké poradenstvo vo všetkých otázkach, ktoré majú priamy alebo nepriamy dopad na bezpečnosť potravín a krmív, vrátane zdravia zvierat a ich dobrých životných podmienok a ochrany rastlín. Úrad poskytuje vedecké poradenstvo Európskym inštitúciám, ktoré sa zaoberajú riadením rizík a nesú politickú zodpovednosť - Európskej komisii, Európskemu parlamentu a Rade. Úradom vypracovávané vyhodnotenia rizík tvoria spoľahlivý vedecký základ na definovanie politikou vedených legislatívnych alebo regulačných opatrení nevyhnutných na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa z hľadiska bezpečnosti potravín. Úrad otvorene a transparentne komunikuje s verejnosťou o všetkých otázkach, ktoré sú v jeho kompetencii.

Súčasťou mandátu úradu, tak ako je stanovený zakladajúcim nariadením (ES) č. 178/2002, je aj zber a analýza vedeckých údajov, rozpoznávanie novo vznikajúcich rizík a vedecká podpora poskytovaná Komisii, predovšetkým v prípade potravinovej krízy.

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín pozostáva zo štyroch orgánov:

1. [Správna rada](#) (Management Board) je tvorená 14 členmi, ktorí sú menovaní Radou ministrov po konzultácii s Európskym parlamentom. Pri výbere jednotlivých členov sa kladie dôraz na vysokú úroveň odbornej kvalifikácie, široký rozsah znalostí a čo možno najširšiu geografickú rôznorodosť v rámci EÚ. Správna rada zodpovedá za zabezpečenie účinného a efektívneho fungovania úradu. Rada nesie zodpovednosť za schválenie návrhu rozpočtu a pracovných programov úradu a schvaľuje súhrnnú správu za uplynulý rok, menuje výkonného riaditeľa úradu, predsedu vedeckého výboru a predsedov všetkých komisií.
2. [Výkonný riaditeľ](#) (Executive Director) je vymenovaný správnu radou na dobu 5 rokov. Zodpovedá za každodenný chod úradu, zostavovanie pracovných programov, zaistenie technickej podpory vedeckým komisiám a udržiavanie kontaktov s Európskym parlamentom. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín jedná nezávisle na inštitúciách Európskeho spoločenstva, nie je riadený Európskou komisiou, ale svojim výkonným riaditeľom.
3. [Poradný zbor](#) (Advisory Forum) tvoria zástupcovia 27 členských štátov EÚ z kompetentných subjektov v členských štátov, ktoré plnia úlohy podobné úlohám úradu. Zasadnutí sa ako pozorovatelia zúčastňujú aj zástupcovia Nórska, Švajčiarska a Európskej komisie. Poradnému zboru predsedá výkonný riaditeľ. Úlohou poradného zboru je výmena informácií o potenciálnych rizikách potravín a krmív, zdieľanie informácií, ktoré umožňujú, aby sa hodnotenie rizík vykonávalo vo všetkých krajinách harmonizovane a zabránilo sa duplicitným činnostiam.
4. **Vedecký výbor** (Scientific Committee, SC) je zložený z predsedov vedeckých komisií a nezávislých odborníkov. Zodpovedá za koordináciu práce [deviatich vedeckých komisií](#) (Expert Panels), ktoré majú rozdelené pôsobnosti vo všetkých oblastiach vyhodnocovania rizík. Vedecký výbor poskytuje vedecké stanoviská a odporúčania EÚBP. Vedecké komisie sa skladajú z nezávislých expertov

členských štátov menovaných správnu radou na dobu troch rokov (nie sú to zamestnanci EFSA).

V súčasnej dobe pracujú tieto vedecké komisie EFSA:

- pre potravinárske prídavné látky, látky určené na aromatizáciu, pomocné látky a materiály prichádzajúce do styku potravinami (AFC Panel)
- pre prísady a produkty alebo látky používané v krmivách (FEEDAP Panel)
- pre prípravky na ochranu rastlín a rezídua prípravkov na ochranu rastlín (PPR Panel)
- pre geneticky modifikované organizmy (GMO Panel)
- pre dietetické výrobky, výživu a alergie (NDA Panel)
- pre biologické nebezpečie (BIOHAZ Panel)
- pre kontaminujúce látky v potravinovom reťazci (CONTAM Panel)
- pre zdravie a pohodu zvierat (AHAW Panel)
- pre zdravie rastlín (PLH Panel)

EFSA prehľbovala vedeckú spoluprácu s členskými krajinami EÚ, výsledkom čoho je vytvorenie [siete národných kontaktných miest](#) (Focal Points) pre uľahčenie spolupráce s národnými úradmi pre bezpečnosť potravín a inými zodpovednými organizáciami na národnej úrovni. Všetkých 27 členských krajín uzavrelo s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín dohodu ustanovujúcu kontaktné miesta, prostredníctvom ktorých sa realizuje kontakt medzi EFSA a národnými orgánmi poskytujúcimi podporu Poradnému zboru EFSA. Kontaktným miestom Slovenskej republiky je Ministerstvo pôdohospodárstva SR - odbor bezpečnosti potravín a výživy.

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín zahájil v roku 2008 vydávanie spravodaja "EFSA in focus", ktorý zrozumiteľnou formou informuje o najnovších aktivitách EFSA v troch oblastiach: potraviny, úžitkové zvieratá a plodiny. V spravodaji je možné nájsť informácie o akciách, kontraktach, mandátoch a vedeckých stanoviskách.

Správna rada úradu EFSA prijala 18. decembra 2008 [Strategický plán](#) na päťročné obdobie 2009-2013. Cieľom plánu je dať úradu strednodobé až dlhodobé strategické smerovanie a stanoviť priority s ohľadom na vyvíjajúce sa pracovné prostredie.

Adresa kancelárie:

European Food Safety Authority
Largo N. Palli 5/A
I-43100 Parma
Italy

Tel.: +39 0521 036 111

Fax.: +39 0521 036 110

Úradné hodiny: Pondelok-Piatok od 8:30 do 18:00 hod

Internetová stránka:

<http://www.efsa.europa.eu>